

NÉPI EGYSÉG

BRASOV-BRASSÓ

Szerkesztőség: Str. Argetarilor (Otvös-u.) 16, Távfeszék 17-53
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsater) 2, Távfeszék 22-69
Kéziratokat nem örzünk meg. Szerkesztési fogadó óra csütörtökön 10-18 óráig.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: KURKO GYÁRFÁS
Bejegyzve a brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Presei sub No. 1437.7.X.1944

Előfizetés egy hónapra 4500 lei

HIRDETÉSI DÍJAK: Keretes hirdetések: Hirdetési oldalon előírás nélkül 800 lei, szívesoldalon előírással 700 lei négyzetcentiméterenként. Gyászjelentés 600 lei négyzetcentiméterenként, Díjak előre fizetendők. Kiadón. órák d. e. 8-2, d. u. 3-5.

Augusztus 23

Immár másodjában ünnepeljük kegyeletes megemlékezéssel, a felszabadulás magasztos érzésével augusztus 23-át, a nagy sorsfordulat napját.

Ahogy tavalyodunk tőle az időben, ez az örökké emlékeztető 1944 augusztus 23-ának napja, egyre tisztább történelmi távlatban jelentkezik emlékeinkben. Az azóta eltelt idő eloszlatta a nagy történelmi eseményeket beszövő homályt s éles fényvel domborítja ki a történelmi fordulást sorsalakító jelentőségét. Alig néhány hónappal ezelőtt még számtalan hamis képzet árnyéka borult az 1944 augusztus 23-iki történésekre, míg az Antonescu bűnper alkalmával napvilágra került részletek kellő megvilágításba helyezték a dolgokat.

De szálljunk vissza gondolatban röpké körültekintésre 1944 év nyarának izgalmas eseményeihez.

Akkoriban még javában tombolt a háború, de már minden tisztán látó egy előtt világos volt, hogy a hitleri Németország csak vesztesként hagyhatja el a közdéteret. A Vörös Hadsereg ellenállhatatlan lendülettel nyomult előre s már román földön, Jasi előtt állott. Noha a hitlerista hitrege babonáival táplált néci hadak még elszántan küzdöttek és a göbbelsi ördögös hírvérés bevette a harcba a nem létező „csodafegyvereket” is, csak az elvakultak és a dőre meglevesztettek hittek még Hitler csillagának feltámadásában.

A felszabadulásra és békére vágyó nép tudta, hogy elérkezett a sorsdöntő fordulat és minden attól függött, hogy a román demokratikus erők miként ragadják meg a lehetőséget. A feladat egyáltalán nem volt lebecsülendő. De még ennél is izgalmasabb kérdés volt: a déli és keleti Kárpátok lejtői pusztulásra ítélt hadviselési tereppé válnak-e vagy sikerül megtalálni a módját, hogy a háború fergetege minél gyorsabban átdübörögjön e számunkra drága tájak felett.

A szabadság már ajtonkon kopogott, a dicső Vörös Hadsereg hozta ezt a drága ajándékot. Már csak arról volt szó, hogy a népi demokrata erők, melyeknek minden mozgulatára a náci önkénnyel szövődött Antonescu-féle zsarnokság vigyázott, miként nyitja meg az ajándékot hozók útját. E villamoszággal telített légkörben a dél-erdélyi magyarság is érezte, hogy nagy dolgok vannak készülben s feszült érdeklődéssel várta a kibontakozást, tudván, hogy a sanyaru sorsból való felszabadulás körülményeitől függ saját léte is.

Ebbe a sok aggodalommal, de még több várakozással és bizakodással átszőtt hangulatba robbantak bele az augusztus 23-iki események. Románia ifjú királyának szilárd elhatározással párosult bölcs megfontolása lehetővé tette, hogy az őszintén demokratikus népi erők megdöntsék egyetlen nap alatt Antonescu zsarnoki uralmát és az országot a demokrácia útjára vezessék.

Természetesen ez az átmenet számtalan megoldandó izgalmas kérdést vetett fel, nem beszélve az immár a demokrácia diadaláról hozott roppant vér- és anyagi áldozatról. Ami hogyan mérhető mindez az áldozathozatal ahhoz a sorshoz, ami akkoriban minket, a Kárpátok keleti medencéjében élő magyarokat is veszélyeztetett, akik egy pillanatra bekerültünk a történelmi vihar végpusztulással fenyegető legsodróbb forgatagába. Elképzelni is rettenetes, milyen sors várt volna az erdélyi

magyarságra, ha augusztus 23-ika nem borítja fel azt a német haditervet, hogy a Kárpátok lejtőiről, mint hatalmas várfalról védjék Hitler „birodalmát”. Minő anyagi pusztulás és vérhullás várta volna Erdélyt! Budapest szörnyű sorsa kísértett az erdélyi táj felett ezekben a napokban, amikor már a Vörös Hadsereg a háború sorsát eldöntötte és mindössze a végső csapás maradt hátra, hogy az elszántan védekező hitleri duvad végleg kiszorítsa...

E történelmi évforduló alkalmával nem felejtkezünk meg arról sem, hogy az augusztus 23-iki esemény körül a „reak-

ciós” beállítottságú ugynevezett történelmi pártok hamis legendát szöttek, azt bizonygatván, hogy a nagy cselekedet Maniu és Bratianu érdeme. Az Antonescu-bűnpernek kellett jönnie, hogy világosan kiderüljön milyen döntő szerepet játszottak a haladó, népi demokrácia képviselői s milyen kényszeredetten csatlakoztak a reakciós vezetők ehhez a cselekvéshez s milyen kevés szerepük volt a gyakorlati keresztülvitelben. Maga Maniu vallotta be, hogy fogalma sem volt a királyi pafotában lezajlott drámai eseményekről és csak később értésült a történetekről. Az is kiderült, hogy a volt román parancsurral mindvégig kapcsolatot fenntartó „demokratikus” pártvezér előzőleg maga akadályozta meg, hogy Románia kiépíthesse a hitlerista zsoldból, amikor a Stockholm keresztfül eljutta a fegyverszüneti ajánlatot elutasította.

Ennek a magatartásnak bizonyos mér-

tékig logikus következménye volt, hogy augusztus 23-ika után a nemzeti narasztpárti vezető politikus nem a most már a hitleri Németország ellen folytatott háború előmozdítására törekedett, hanem bosszualló gárdákat szervezett, hogy az erdélyi népek összebékülésének nagy lehetőségét már kezdetőlől elgáncsolja. S ez bizonyosan sikerült volna, ha március 6-án a Groza kormány uralomra jutásával nem kerül az ország élére a népi demokratikus erők jogegyenlőséget és teljes megbékélést hirdető kormánya, amely valójában képviseli augusztus 23-a szellemét!

Augusztus 23-ika a romániai népek demokráciájának közös nagy ünnepe. Az a nap, amikor emlékeznünk kell a két év ezelőtti történelmi helyzetre és a felszabadulásra, amit a Vörös Hadsereg a román demokratikus erőkkel egyetemben a legveszesebb időkben hozott el.

Pătrășcanu igazságügyminiszter nyilatkozata

Nem szükséges külön szabályzattal biztosítani a magyarság jogait

(Páris) Mint már jelentettük, Pătrășcanu igazságügyminiszter és külügyminiszter a minapi sajtóértekezleten kapcsán beszélt. Románia álláspontját a területi kérdésekben.

Fővárosi lapjelentések szerint ugyanakkor Pătrășcanu igazságügyminiszter is nyilatkozott a külföldi sajtó képviselői e-

lőtt. A feltett kérdésekre válaszolva az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a magyar békeüldözöttség előterjesztései semmi meglepetést sem okoztak, ezzel szemben a román kormányküldöttség és a román nép azon határozott álláspontján, hogy Románia nyugati határait már véglegesen megszabták.

Kijelentette továbbá az igazságügyminiszter, hogy teljesen felesleges a magyarok számára külön szabályzatot biztosítani a békeszerződésben. Hozzátette a miniszter, hogy Románia nem várta meg a béketárgyalásokon előterjesztett kívánásokat azért, hogy teljes jogegyenlőséget biztosítson a magyarságnak az új román állam keretében.

Csehszlovákia a magyar békeszerződés módosítását követeli

(Páris) A békeértekezlet kedden ülést tartott Bevin brit külügyminiszter elnöke-tével. Bevin felgyógyulása óta első ízben részt vett az értekezlet munkálataiban.

Az ülésen a békeértekezlet új meghívottjait hallgatták ki. Elsőnek Hodza Enver albán miniszterelnök beszélt. Hangoz-

tatta, hogy országa cselekvően résztvevő a fasizmus ellen folytatott harcban és az albánok fegyverrel a kezükben rázták le a fasiszta igát. Ez a harc feljogosítja Albániát, hogy az értekezleten tarshadviselőként és szövetségesként vegyen részt és hadijóváértel követeljen Olaszországtól.

Azt a jogot sem lehet elvitatni Albániától, hogy a többi 21 nemzet mellett, mint az olasz békeszerződés aláírója szerepeljen. Hodza a továbbiakban során visszautasította Tsaldaris görög miniszterelnöknek Albánia ellen felhozott vádjait.

Albánia után Mexiko, Kuba és Perzsia kiküldöttjei beszéltek.

Mint már megírtuk, kedden éjfél 12 órákor lejárt a módosító indítványok benyújtásának határideje. Hír szerint a brit dominiumok több módosítást indítványoztak. Kanada azt javasolta, hogy minden békeszerződésbe külön cikkelyt iktassanak be a szabadkereskedelem biztosítására.

A csehszlovák küldöttség a magyar békeszerződés tervezetének módosítására nyújtott be javaslatot, ebben kéri, hogy a békeszerződésbe foglalják be Csehszlovákiának ama jogát, hogy minden lakosság-csere nélkül kiutasíthassa területéről a németekkel hasonlóan — a magyarokat. Csehszlovákia ezenkívül öt Pozsony melletti magyar község Csehszlovákiához való csatolását kéri. A magyar békeszerződés bevezetődését olyan irányban kívánja megváltoztatni, hogy Magyarország felelősséget vállaljon a müncheni eseményekért és Csehszlovákia feldarabolásáért.

Az Olaszország politikai és területi kérdéseivel foglalkozó bizottság megvitatta az olasz emlékiratot. Hosszu vita után elutasították azt az olasz kérést, hogy a békeszerződésbe foglalják be, miszerint Olaszország nem viselt hadat az Egyesült Nemzetek valamennyi államával.

A Magyar Népi Szövetség erélyes állásfoglalása a Cenk-tüzzel kapcsolatos rosszindulatu híresztelésekkel szemben

(Brassó) Mialatt a város öntudatos polgársága önfeláldozó munkát végez, hogy a hatóságokat támogassa a Cenkben kigyulladt erdőtűz oltásában, a reakció gyanús gyorsasággal igyekszik a tüzesetekből tékét kovcsolni az együttélő nemzetiségek békéjének megbontása céljából. Mialatt a magyar munkások és polgárok szárai dolgoznak a Cenk oldalán, a román nemzetiségű polgártársaikkal karöltve, a látványos „tűzijátékot” a városból szemlélő télenkedők maguk is „munkához” láttak és a legképtelenebb és legostobább hazugságok terjesztésével a magyarság rovására akarják írni a tüzesetet.

A brassói Magyar Népi Szövetséghez számos jelentés és figyelmeztetés érkezett a gonoszszándéku aknamunkáról. Ezeknek az egybevetéséből tisztán kilálglik, hogy a céltudatos rágalmozó hírek bizonyos meghatározott forrásokból erednek. Egy ilyen gyanús hírforrást már is sikerült fellelteni és a Magyar Népi Szövetség nevében Fodor István központi kiküldött és Jakab István körzetvezető a rendőrség állambiztonsági hivatalában már meg is tette a feljelentést az illető ellen, aki koholmányait közhivatalnokai tisztviselői segítségével alátámasztani. A Magyar Népi Szövetség ígéretet kapott, hogy a legteljesebb szigorral eljárnak mindazok ellen, akik demokráciaellenes aknamunkájukra a felőlten magyarelleses uszítást használják fel.

Ugyanakkor a Magyar Népi Szövetség felkéri az öntudatos brassói román polgártársakat, hogy ne adjanak hitelt a reakciós híreszteléseknek és legyenek a hatóságok segítségére a két nép közötti békés együttélés megbontására törv gyűlöletstítók letéprezésében.

Eljen augusztus 23-ika, a szabadság felvirradásának napja!

== HIREK ==

A HADSEREG

19. 4. augusztus 23-án megfordította a fegyverét s bátran szembeszállt a fasiszta vérszel. Háromnegyed év kemény harciban vitta ki magának a demokrata nevet és ma büszkén hivatkozhatik arra, hogy a nép hadserege. Két esztendőre rá, 19. 6. augusztus 23-át a hadsereg megint harccal ünnepli. A Brassó főle meredő hatalmas hegyét gonosz ellenség támadta meg s a hegyvel együtt a várost is fenyegette. Ezzel száll most szembe a gyalogos, a lovas, a szekerész, az árkász egyaránt. Ismét a népi harc s ismét a népi együtt harcol. Ismét bizonyított arról, hogy demokrata. Ennél szebb évfordulója nem is lehetett volna.

Sikerrel vizsgáztak a sepsiszentgyörgyi Népvédelem tanfolyamának hallgatói. A Sepsiszentgyörgyi Népvédelem Dudás Antalné vezetésével 8 napos időtartammal vezetőképző tanfolyamot rendezett. A tanfolyamnak 17 hallgatója volt, akik felkes látogatói voltak a tanfolyamnak és sikerült elsajátítaniuk mindazokat a szükséges anyagokat, amelyek egy szervezet vezetéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

Nagyszabású népgyűlés Kovásznán. — A múlt hét vasárnapján a Demokratikus Pártok Tömbjének rendezésében hatalmas népgyűlés zajlott le Kovászna községben. Lajcsák Gyula a Kommunista Párt főlkára rámutatott a zokra az eredményekre, amelyek a demokratikus erők a széles néprétegek életszínvonalának emelésében már is elérték. Szabó Albert a két munkáspárt szoros egységének fontosságáról beszélt. A Demokratikus Nők Szövetsége részéről Kovács Erzsébet szölt a megjelent nékhöz. Kérte őket, hogy a szavazáson öntudatosan tegyenek hitet a demokrácia mellett, valamint a szavazó urnák elé járulva. A népgyűlés felkes hangulatban a demokratikus Groza-hormány éltetésével ért véget.

Munkástalálkozók a testvérítés jegyében. — Az 1700 méter magasságban fekvő vadregényes komandó fetelep munkássága nap-nap után tevékenyebbé váló politikai munkát végez. A munkásbarátság jegyében nemrég vendégül látták a nehő munkásságát s egy nagyszabású gyűlés keretében beszéltek meg a politikai öntudatra ébredt munkásság feladatait. Néhány nappal ezelőtt a komandói munkások kelték utra és vizsgálózták a nehőket látogatását.

Betörés Csikszerezán. Páratlanul merész betörés történt igazolomban Csikszezeda lakosságát. Szántó Albert mérnök lakását feltörték s onnan nagyjértékű ékszereket vittek el. A mérnök és felesége nem tartózkodtak a lakásban. Az eddigi megállapítás szerint két jöftőzött férfi hatolt be az őrzet nélkül maradt lakásba. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tolvajok kézrekerítésére.

A szövégvári munkások országos versenye. Az ország 21 pamutfont gyárának 20 ezer munkása és munkavezetője a termelés növelésére országos verseny rendezését határozta el. Összesen 278.836 órák fel versenye egymással. A szövégvári szakszervezetek szövetségének végrehajtóbizottsága az egyes gyárak kiküldötteivel Bukarestben értekezletet tartott. Ez alkalommal a versenyszabályokon kívül megtanácskozták a termelés metében mutatkozó különböző akadályok kiküzbölsének módzatait is.

Népbíróság előtt a „magyar Mussolini”. A budapesti Népbíróság erre a hétre tüzte ki Böszörményi Zoltának, a nyilas párt alapítójának tárgyalását. A vádirat felsorolja, hogy Böszörményi 1930-ban német mintára megalapította a magyar náci-pártot, majd megállapodott Hitler Adolfot és megállapodott vele, hogy kiadja élettrajzát. A hiflerista Németország és a fasiszta Olaszország a legmesszebbmenően támogatja a magyar náci-vezetőt, akit egyes olasz lapok „magyar Mussolini”-nek neveztek. Böszörményi Zoltán hetilapjában és falragaszokon hirdette a fasiszta eszményt s arról volt híres, hogy zavaros költőiségben meg a fővezéren, Szálasin is tüttet.

A népvédelem a drágaság letörése érdekében

(Sepsiszentgyörgy, a N. E. tudósítójától.) A sepsiszentgyörgyi Népvédelem főkarsága a minap rendkívüli fontosságú értekezletet tartott. A szervezet agilis vezetői foglalkoztak azzal a hihetetlen drágasággal, ami Sepsiszentgyörgyön és vidékén már hónapok óta tapasztalható. A vezetőség most olyan határozatot hozott, hogy a legmesszebbmenően támogatja a megyei ODA-nak azt a határozatát, miszerint a drágaság letörésére tömegáru-

val látják el a város lakosságát. Noha mind a Dolgozók, Mezőgazdák szövetkezei, mind pedig a demokratikus szervezetek hatalmas erőfeszítést tettek a kérdés egészséges megoldására, eredményt nem sikerült elérniük.

Most a Népvédelem úgy határozott, hogy a város középpontjában üzletet nyit, ahol olcsó árban hozza forgalomba a friss zöldség és gyümölcs árukat. A közellátás zavartalan biztosítására terménykereske-

déssel is kíván foglalkozni az által, hogy az aszály és jégkár súlyította Háromszéknek kiutalt gabonát felvásárolja és ezzel biztosítsa a lakosság kenyérét.

A Népvédelem ezzel a lépésével példát mutat, hogy miképpen kell eredményesen bekapcsolódni az ország ujjaépítéséért folyó munkába. Annak a reményünknek a dünk kifejezést, hogy a Népvédelem szervezetének sikerül meggátolni Sepsiszentgyörgyön a további áremelkedéseket.

Megalakult a MNSZ szervezete Prázsmáron

(Prázsmár) A magyarság a brassóme gyei Prázsmár községben gyűlést tartott és azon kimondta a MNSZ prázsmári tanzozatának megalakulását. A gyűlésen a MNSZ megyei szervezete részéről Csató Béla, a városi szervezet képviselőjében pedig Szabó Sándor vett részt. Szabó Sándor ismertette a Magyar Népi Szövetség

célkitűzéseit és testvéri összefogásra hivatott a község magyarságát. Csató Béla a választás előkészületeiről beszélt és kérte, hogy a választási munkálatokból mindenki vegye ki a részét.

Ezután sor került a vezetőség megválasztására. Elnök lett Császár Kálmán, tit-

kár Kovács Ferenc, pénztáros Barna Béla. Intézőbizottsági tagok Placzkai Károly, Bálint József, Benedek Emma, Bitay Gyula és Pajor János. A jegyzőkönyvet Glitz Gertrud vezette. A jelenlévők felkérésével tettek hitet a Magyar Népi Szövetség és az egységes magyar lista mellett.

Megnyit az udvarhelyi református főgimnázium

(Székelyudvarhely, a N. E. tudósítójától.) Két évi kényszerszünet után újra megnyitja kapuit a tanuló ifjúság előtt a székelyudvarhelyi református kollégium főgimnáziuma. A közoktatásügyi miniszter engedélyezte az iskola megnyitását, s ez a tény általános örömet váltott ki úgy az udvarhelyi magyarság körében, mint az egész Székelyföldön. A főgimnázium

születelésének főoka tanárihiány volt.

A székelyudvarhelyi református főgimnázium egyike a leghíresebb erdélyi fetekezeti iskoláknak. Közel háromszáz éves multja tekint vissza. Az időköznyamán igen sok közéleti nagyságot adott a székely társadalomnak. Padjaiból világhírű tudósok, püspökök, írók kerültek ki.

Felvételre jelentkeztem a választói névjegyzékbe

(Brassó.) A Magyar Népi Szövetség irodájában a szokottnál is mozgalmasabb az élet. A választási előkészületekkel van elfoglalva mindenki. A választójogosultsággal kapcsolatos jelentkezés felől érdeklődöm.

Megtudom, hogy nem hivatalból állítják össze a névjegyzéket, hanem személyes jelentkezés alapján készítik el azokat.

A lakásom szerint illetékes körzet irodájába siettem. A főkaput zárva találtam. Némikeresés után mégis csak megtalál-

tam utam végecélját. Egy tábla szerint az összeírás a kiskaput túl levő helyiségben történik.

Benyitottam. Soha simábban és rövidebb idő alatt nem végeztem hivatalos ügyben. Elkérték személyazonossági igazolványomat. Néhány adatot bejegyeztek a névjegyzékbe, a bejegyzés számát pedig rávezették az igazolványomra. Megtudtam, hogy a családtagokat is azonnal bejegyzik, ha a bejelentő magával hozza azok személyazonossági igazolványát. Más bizonyítványt nem kérnek.

Sepsiszentgyörgy magyar asszonyai! Jöjjetek el mindnyájan vasárnapi gyűlésünkre!

— A brassói Népvédelem felkéri a városban levő összes hadirokkantakat és hadiárvaikat, hogy teljes számban vegyenek részt az augusztus 23-iki ünnepségeken. Gyűlékezés a Népvédelem Kultúra 23 szám alatti székfájában.

— Orosz nyelvtanfolyam. A brassói ARLUS augusztus 26-án, hétfőn délután 6 órai kezdettel előnyös feltételek mellett orosz nyelvtanfolyamot rendez, Zinkovszki Grigorev tanár vezetésével. A tanfolyam vezetője elvégezte az orosz nyelvtanárak számára egy moszkvai pedagógiai kirendeltség kiképző tanfolyamát is.

— Iskolahírek. A brassói Református Szeretetház leányintézetében a felvételi kérvények sürgősen beadandók, hogy az iskolai év megkezdése előtt a kedvezmények elbírálhatók legyenek.

— Tífuszjárvány. Alsóháromszéken. — A háromszékme gyei Aldoboly községben az utóbbi naponban súlyos tífuszjárvány lépett fel. Eddig 11 súlyos megbetegedés történt és egy haláleset. Egyidejűleg megbetegedést jelentettek még Kovászna és Bereck községéből. A vármegyei hatóságok és a közegészségügyi szakszervezet megtették a lépéseket a súlyos betegség elszigetelésére.

— Szabotázsítélet. — A háromszékme gyei törvényszék Dezső Dénes alsócsernátoni malomtulajdonost a szabotázs törvény rendelkezéseinek áthágásáért 100.000 lej brágra ítélte. Dezső az ítélet ellen a brassói táblához fellebbezett.

A fellebbezést helyeghiány miatt a bíróság elutasította és így az elsőfoku ítélet jogerős maradt.

— Ítélet várható a nürnbergi perben. A nürnbergi háborús főbünyösök perében szeptember elején várnak ítéletet. A tárgyalási elnök közölte a vádlottakkal, akik az utolsó szó jogán legfeljebb csak néhány percig beszélhetnek.

— Kirándulás Sugásfürdőre. A sepsiszentgyörgyi unitárius egyházközség a szomszédos egyházközségekkel karöltve aug. 25-én, egész napos kirándulást rendez a Sugás fürdőre. A déli 11 órakor tartandó istentiszteleten a lelkesítő szolgálatot dr. Kovács Lajos és dr. Simén Dániel teológiai tanárok végzik. Közreműködik az árkosi férfi dalárda is Imre Domokos igazgató-tanító vezetésével. Déltűn a kirándulókat érdekes műsorszámokkal szórakoztatják. A részletes utitervet falragaszokon idejében közölni fogja az egyházközség vezetősége.

— Épül az ország legnagyobb poliklinikája. (Bukarest) A craiovai vasúti kerületi felügyelőség számára 4 milliárd lej utaltak ki vasúti poliklinika építésére. A klinika a craiovai nemzeti színház mellett épül és az ország legnagyobb ilyen intézménye lesz.

— Szolgálatos gyógyszerárak Brassóban. — Csütörtökön: Pavelanu, Hirscher-utca 18, Cola, Hosszu-utca 42. Pénteken: Medve gyógyszerár, Fekete-utca 18, Mumaiu, Hosszu-utca 99 szám.

Művészet és Művelődés

Megjelent az „Utunk” ötödik száma

Már a lap első oldala is felkelti az érdeklődést utmutató írásával és szép formai kivitelezésével. Gaál Gábor rövid, de mélyreható cikkben szüri le a Kolozsváron lezajlott tanügyi értekezlet tapasztalatait, Szemler Ferenc pedig a dalárdák sürgős megújításának szükségességéről ír. Az első oldalon látjuk még Kós Andrásnak, az ismertebb szobrásznak „A falu birája” című faszbórárt és Kiss Jenő rendkívül finom „Kicsi Agi” című költményét.

Nagy István „Ezen haladéktalanul változtatni kell” című írásában részletesen foglalkozik az ifjúság helyzetével és a megoldásra váró kérdésekkel. A diákok politikai tájékozatlansága szinte meghökkentő — írja cikkében Nagy István, s ha a cikket végigolvassuk, az elénkírt adatszűrséggel felsorolt „bajok” valóban meghökkentenek s úgy gondoljuk, hogy e nagy közérdekű kérdést jó volna állandóan napirenden tartani, egészen addig, amíg mindenki — maga az ifjúság is — átérzi, hogy változásra van szükség.

A lap harmadik oldala érdekes ismereteket közöl a szovjet népek közmművelődési életéről, míg a negyedik oldalon Costa Careinek, „Sbucium” címmel, Petőfi „Egy gondolat bánt engemet” című költményének fordítását olvashatjuk. A románul tökéletesen beszélők tudják csak méltányolni Petőfi, e hivatott román fordítójának nagyszerű teljesítményét.

„Írás hét városról” cím alatt riportszöveget szines írásban számolnak be hét erdélyi nagyvárosról, Aszódy János, Asztalos István, Kós Károly, Bányai László, Meliusz József, és Nagy István.

Ezenkívül Tomcsa Sándor „Évforduló” című élménynovellája, Berde Mária drámai erejű írása, számos szines rajz és néhány érdekes közgazdasági tanulmány teszik változatosá a legújabb számot.

Brassói mozgók műsora:

Aro: A válás. — Astra: A törvényes szerető. — Capitol: Hypolit a lakáj (magyar film). — Corso: Álomkeringő (magyar film). — Lumina: Mindenekföött. — Redut: A 18.000 számú sorsjegy. — Scala: Viva Villa.

Butorozott szobákat keresünk Sepsiszentgyörgyön szeptember elsejére

a Népi Egység sepsiszentgyörgyi szerkesztősége és kiadóhivatala tagjai számára.

Címeket kérjük a Magyar Népi Szövetség sepsiszentgyörgyi szervezetéhez leadni.

Hatalmas arányu munka képe bontakozik ki a MNSZ nőinek országos nagygyűlésén elhangzott beszámolókból

Kurkó Gyárfás országos elnök szól a magyar nőkhöz

(Temesvár) A Magyar Népi Szövetség nőinek országos nagygyűlésén a megyei kiküldöttek jelentéséből tisztán látható, hogy a felszabadulás óta a romániai magyar nők derekasan kivették részüket a társadalmi és politikai munkából egyaránt.

Hazatérő menekült részére otthonokat állítottak fel, sebesült katonákat vettek gondjukba, számos napközi otthont és szülőotthont létesítettek, társadalmi megmozdulásokat szerveztek az inséges családok és elhagyott gyermekek megsegítésére. Politikai téren — a nőknek egyelőre szokatlan terepen is — jelentős eredményeket értek el. A magyar nép szabadságáért, jogegyenlőségéért folytatták küzdelmüket semmivel sem maradtak a férfiak mögött. Kiépítették a MNSZ női csoportjait, politikai iskolák, ismeretterjesztő előadások, gyűlések keretében igyekeztek nőtestvéreiket öntudatosítani és a magyarság felemeléséért folytatott munka számára megnyerni.

Számos jelentés tanuskodott

a testvérszervezetekkel való barátság kiépítéséről, a nemzeti gyűlölködés és reakció elleni kemény küzdelemről. A kiküldöttek szavaiból kicsendült a bizonyosságtétel ereje, hogy a Magyar Népi Szövetség asszonyai szívvel-lellekkel a demokrácia arcvonalán állnak.

A jelentések után Kurkó Gyárfás országos elnök emelkedett szólásra. A jelenlévők véget érni nem akaró éljenése közepette kezdte meg beszédét:

— A munka, amit nőtestvéreink eddig végeztek, nem túlzás, ha azt mondjuk, eléggé nem értékelhető történelmi munka volt. — mondotta.

— Nőtársadalmunkra igen sokoldalú feladat vár. Ha nem kapták volna meg a politikai egyenjogúsítást, még akkor is felmérhetetlen haladást jelentene az a tény, hogy ma itt, ilyen számban gyűlést tartanak, mert ezt a nagygyűlést szíves, kitartó munkának kellett megelőznünk. És ha nem lehetnének bírók és képviselők, s pusztán csak az a feladat maradt volna, ami a múltban volt, hogy gyermekeinket felneveljék, még akkor is igen fontos lenne az a politikai munka, az a politikai harc, amit eddig elvégeztek.

— Társadalmunk egészségessé tételét elsősorban a legkisebb népi szövetségnek, a legkisebb közösségnek, a családnak kell kezdeni. Ebben a közösségben a nő a tanító, a törvényszéki bíró és minden egy személyben. Új nemzedéket kell nevelnünk amellett, hogy a meglévő átnyelésén fíradozzunk. Ennek az új nemzedéknek sokkal egészségesebbnek kell lennie, sokkal harcosabbnak, sokkal öntudatosabbnak, a szó igazi értelmében öntudatos magyar demokratáknak kell nevelnünk, — új magyar nemzetet. Nem olyan értelemben, a hogyan a múltban töltötték meg ezt a fogalmat, nem egyoldalú, vaksággal és hiszsggal telített magyarságra van szükségünk, hanem olyan népre, olyan harcosokra, akik méltó unokái lesznek azoknak a szabadságharcosoknak, akiknek a képe a teremben velem szemben áll, az Adyknak, József Attilának, Petőfinek és Dózsaának.

Kurkó Gyárfás beszéde során rátért a választások kérdésére s ezzel kapcsolatban feltárta azokat az okokat, amelyek a külön magyar lista szükségességét indokolják. A magyarság egységét megbontani akarókról szólva a következőket mondotta: — Mi mindig nyitott kapuval fekszünk és kelünk, akik magyaroknak érzik magukat, itt a helyük közöttünk. Lehetővé tesszük a szociáldemokrata párt magyar tagjainak is a magyar listán való jelölését.

— Ahogy a magyar kommunistákat szívesen láttuk, éppen úgy szívesen látjuk a szociáldemokrata párti magyarokat is. Azonban tudomásul kell vennünk, hogy a mikor bejönnek a MNSZ-be, akkor nem szocialisták, nem kommunisták, nem katolikusok és nem reformátusok, hanem magyarok és demokraták. Ha tehát bejönnek ide, munkájukon keresztül kérdelem, hogy jelöljük őket, s ha szükséges, jelöljük is őket a kiérdemelt munka után, mint magyar demokratákat. Ezt a javaslatunkat nem fogadták el, hanem továbbra is fenntartották Titel-Petrescutnak, a román munkássáruónak azt a határozatát, hogy a Szociáldemokrata Párt tagjai nem lehetnek a MNSZ-nek is tagjai, sőt továbbmenve kimondták azt, hogy a párt magyar tagja nem jelölhető a listáján. Mindenkinél figyelmébe ajánljuk

az elmondottakat, hogy lássa meg a romániai magyarság, mik az előzményei a fennálló vitának és ki az, aki meg akarja bontani az egységet. Ugyanabból a lyukból fúj a szél, amelyből Titel-Petrescut irányították. A Szociáldemokrata Párt elég

Kedden délután

Újra lángba borult a Cenk

Száz méterre közelítette meg a tűz a város szélső házait

(Brassó.) Harmadik napja lángol már a Brassó város fölé tornyosuló hatalmas cenki hegyoldal. A hegyenként elalvó, majd ismét lábrakapó heveny tűz azokat igazolta, akik nem tekintették túlságos derültséggel a legelső éjszaka oltási eredményeire, mert tudták, hogy e szörnyű aszály idején erdőtüzet nem annyira oltani, mint inkább csak elszigetelni lehet.

Újból fellángol az erdő

Mint már röviden jelentettük, kedden a délutáni órákban az erdőtüz szokatlan hevességgel lángolt fel a Cenk ugynevezett bolgárszegi része fölül. Ez a betörés annál veszedelmesebbnek mutatkozott, mert ezen a részen meglehetősen sűrű fenyőerdő ékelődik a bükkös közé és ez a fenyőerdő egyenes vonalban vezet le a korcsolyapályáig, valamint a Brătianu Vintila-utca házáig.

A fenyvesbe kapó tűzvész csakugyan lélegzetelállító gyorsasággal terjedt s noha a tűz oltását irányító előrelátó parancsnoksági nagyleltárszámú osztagokat küldött a veszélyeztetett helyekre, a konok lángnyelvek csakhamar mohón emésztek a talajon felhalmozódott száraz galyakat és tüleveleket.

A tűz újult kitérőre oly rohamos volt, hogy körülbelül délután hat óra felé a Cenk sziklacsúcsától kezdve le a hegy lábáig egyetlen megszakítatlan vonalban lángolt az erdő. Fent a csúcson az egykori szobor körül hatalmas lángnyelvek csaptak a magasba, míg a tűzvonal legalsó

erős volt ahhoz, hogy bemutassa, hogyan néznek ki az árulók. Reméljük ugyan ez a párt elég erős lesz ahhoz, hogy megmutassa magyar áruló tagjainak, mi a kötelességük.

Ezután azokról az urakról beszélt Kurkó Gyárfás, akik idegen valutával üdépéznér árulnak a magyar nemzetet. Erősen megbélyegezte a Teleki Ádámhoz hasonló gyászvilázeek tevékenységét, őket téve felelőssé a magyarsággal szemben megmutatkozó bizalmatlansáért.

Az itt élő népek viszonyáról szólva az országos elnök a következőket mondotta:

— Nem tudom, ha véletlenül az augusztus 23-át a magyar nép csinálta volna és Erdély Magyarországhoz tartoznék, az erdélyi magyarság követhetné volna-e más utat, mint amint eddig követtünk? Követhetne-e az erdélyi magyarság más

utat, mint a megbékélést és a mindkét oldali fajgyűlölet és fasiszta maradványok kiirtását?

Kurkó Gyárfás taglalta, milyen célt követnek azok, akik egy második magyar listát kívánnak letenni. Az erők szétforgcsolását, mivel a választási törvény nem ad módot arra, hogy a töredékszavazatok a megyén kívül számításba jöjjenek.

— Azt hiszik, hogy ha nincsen ott a parlamentben a 40 tagu magyar parlamenti csoport, akkor könnyebben el lehet banni a román deomráciával is. És ezt akarja a másik magyar lista? Bárki legyen a hive és támogatója ennek, gyűlölet és megvetés érdemel, mint a munkásegység és a magyar egység árulója.

Beszéde végén az országos elnök felszólította az ország minden részéből kiküldött nőket, hogy a választásokon teljes számban vonuljanak az urnák elé, hiteit téve magyar és demokratikus voltukról.

Ugyanakkor igazolta azok szilárd meggyőződését is, akik már a fejvesztett vakrémület legkorábbi perceiben fennen hirdették, hogy szakértő és lelkes védekezéssel minden körülmények között meg lehet védeni a várost a pusztulástól.

Ezt az állítást leginkább a kedd délután, de még inkább a kedddről szerdára virradó éjszaka eseményei igazolták.

pontján a zsarátmok mintegy száz méterre közelítette meg a város legkülső épületeit.

A munkások, katonák és más önkéntes jelentkezők munkáját rendkívül megnehezítette, sőt néhol egyenesen lehetetlenné tette az a mintegy délután öt óra tájt feltámadó viharserű száraz déli szél, amely rettentően tömegű meleg levegőt hajtva maga előtt egyre szította a tüzet s folyvást lángraollobbantotta olyan helyeken is, ahol az oltás eredményesnek mutatkozott.

Igy több ízben előfordult, hogy a tűz jóval a küzdők bősies csatárláncá mögött lobbant fel, mintha az ellenség ejtőernyős csapatokat dobott volna le az arcvonal hátába s ilyenkor az oltást végzőknek hirtelen vissza kellett vonulniuk s új arcvonalat kellett alkotniuk a dühöngő veszély ellen.

A régi tűzoltószekek kiujulnak

Ugyancsak megtörtént, hogy a Cenk marionfalvi része fölül újra lángraollobbantak a lappangó gócek s jöllehet ezt a részt már az első este sikerült elszigetelni,

hol itt, hol ott gyulltak fel benne a környéken zúgó szél nyomán hatalmas falklyák s fenyveketek újabb kibontakozással.

A hatalmas vihar, amely sajnos nem esőt, hanem csak port hurcított magával, szinte egész éjjel tartott s legerősebben mintegy éjféltájban dühöngött. Ebben az időben az egész várost sűrű, csipős füst-felhő borította be s a fák sudarait tépő szél mind több és több pernyét sodort a távoli városrészek felé. A szél ereje oly hatalmas volt, hogy a füstöt még Háromszékmege távolabbi községeiben is észlelni lehetett.

Éppen ezek a nehézségek mutatták meg, hogy mit tehet a bátor összefogás és határozott munka. A tűz továbbterjedését ugyanis mégis sikerült megakadályozni s el lehetett kerülni azt, hogy a város akár egyetlen háza is megperzseldődjék. Szerda reggelre a tűz valamivel előrehaladt a Cenk csúcsi része felől, de lent — ahol a házak lettek volna veszélyben — szinte teljesen alábbhagyott. Mindez az oltást vezető és az oltásban résztvevők pompás munkájának köszönhető.

Visszaszorítják a tüzet

Szerdán egész nap folyt a küzdelem a tűz visszaszorítására és sikerült is a város bolgárszegi részétől meglehetősen távolagban megszabni a tűz alsó határát. A Brătianu Vintila, Ciocrac, Baulescu utcák előző este elmenekült lakói pedig lassan visszaszállingóztak otthonaikba.

A szerdai munkálatok során különösen kitüntek a brassói helyőrség ezredeinek tűzoltó-osztagai, amelyek tisztjeik vezetésével felváltva végeztek nehéz feladatukat.

Brassó város vezetősége egyébként az első napi két rendelet mellé még egy harmadikat is kibocsátott, amely szigorú büntetés kiállításbáhelezésével megtiltja valamennyi brassókörnyéki erdő — beéértve a közeli brassói sátaheylek, mint a Warte vagy a Pojana — látogatását.

Később befuott jelentések szerint a Cenk marionfalvi felén lappangó gócek a délután folyamán ismét hevesen fellángoltak s tartani lehetett a tűz újabb kitérését. A veszélyeztetett helyre nagyobb munkáscsapatok indultak.

Szakértők szerint, bár nincs közvetlen aggodalomra ok, a veszély még nem múlt el teljesen s a lakosság jól teszi, ha éberem örködik a tüzrendészeti előírások szigorú betartásán, hogy a várost minden meglepetéssel meg lehessen óvni. Különösen vigyázzunk a gyermekek tűzzel való játszadozására, mert ez végzetes következményekkel járhat.

Előfizetési díj egy 4500 lci
Postacímünk: Népi Egység, Braşov,
P. Enescu 2.

Elfogták Jávor Pál tolvaját

Varga István és társa fosztották ki a népszerű művészt

(Kolozsvár) Annak idején megirtuk, hogy augusztus 7-én Jávor Pál budapesti filmszínészt dési vendégtájkára során vakmerően kirabolták. Lakásáról több millió lej értékű bőröndjeit, összes ruhane-műit elvitték.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított. 10 nap után Steiner Mircea nyomozónak sikerült az egyik tettest kolozsvári lakásán elfogni, Varga István személyében.

Varga István eleinte konokul tagadott, aztán beismerő vallomást tett. A lopott holmi nagy részét a lakásán meg is találta.

A beírást nem egyedül követte el, de társa időközben megérte.

Varga István és társa tudomást szerettek Jávor dési útjáról. Utána utaztak, és nyomon követték. Hajnalig vártak, a

lakása körül, aztán behatoltak szobájába. A bőröndöket az összes feltehető ruhafé-művel együtt összeszedték és teherautóval azonnal Kolozsvárra mentek vissza.

Varga másnap Jávor ruháiba felöltözve s még a közismert napszemüvegről sem feledkezve meg, sétára indult, majd mo-ziba ment, hogy megnézze Jávor egyik filmjét.

Bármennyire is élvezte az elegáns ruhákat, mivel nem voltak rászabva, kissé kényelmetlennek találta és ezért elkövet-te azt a megfontolatlanságot, ami árulója lett: szabóhoz vitte őket igazítás cél-jából. A szabó felismerte a művész mo-nogramját, jelentést tett a rendőrségnek.

A Bukarestben tartózkodó Jávor Pált telefonon értesítették. Repülőgépen még a nap folyamán Kolozsvárra érkeztek. Lapzártakor a nyomozás tovább folyik.

Megkezdődtek a tanukihallgatások a földvári haláltábor parancsnokainak ügyében

Megszökött Simon László keretlegény

(Községi híradó) Amakideián megírjuk, hogy a községi itélőtábla háborús bűnügyekkel foglalkozó tanácsa augusztus 19-én naponta a Brassó melletti Földváron letelepített haláltábor parancsnokainak és Simon László keretlegény bűnperének tárgyalását.

A tárgyalásig szabadlábra helyezett vádlottak Simon kivételével megjelentek. Valamennyiük ellen a táborban uralkodó türhetetlen viszonyok és a foglyokkal szemben tanúsított embertelen bánásmód miatt emelt vádat az ügyészség.

A szökevényben levő Simon László körözését tegnap az ügyészség elrendelte.

Előzetesítés a tanukihallgatásokat folytatják. A katonai vádlottak bűnperében többek között Buchmann Arnold brassói orvost is kihallgatták. A tanu szerint a foglyok élelmezése nem volt megfelelő. Reggel fekete kávé, délelőtt és este levest meg kenyérrel kaptak. Néha egy kevés húst, esetleg szalonnát is. A vérhas járványt ugyan leküzdötték, de a fogyatékos táplálkozás és a túlhajtott testi munka miatt sokan pusztultak el.

Verést, kínzást nem láthatott, mert a foglyokat fegyveremelésért esetenként egy-egybe zárták. Fűtés nem volt. Sokan megfagytak.

A tárgyalás lapzártakor még tart.

Testnevelés

Szeptember elsején kezdődnek Magyarországon az Országos Labdarugóbajnokság I. osztályának küzdelmei

(Budapest) A Magyar Labdarugó Szövetség kisorsolta az Országos Bajnokság első osztályának csapatait. Az első osztályban 16 csapat játszik, amelyből nyolc fővárosi és nyolc vidéki. A bajnokság szeptember elsején kezdődik. A sorsolás a következő:

I. forduló: Testvériség—Csepel, Győri ETO—Vasas, Erő—Pereces TK, Ferencváros—Kispest, SzAC—Barátság—MTK, Haladás—Szolnok, Szeged—Debrecen VSC, Ujpest—Dorog.

II. forduló: Dorog—Szeged, Debrecen—Haladás, Szolnok—SzAC, MTK—Ferencváros, Kispest—Erő, Pereces—Győr, Vasas—Testvériség, Csepel—Ujpest.

III. forduló: Testvériség—Pereces, Győr—Kispest, Erő—MTK, Ferencváros—Szolnok, SzAC—Debrecen, Haladás—Dorog, Szeged—Ujpest, Csepel—Vasas.

IV. forduló: Szeged—Csepel, Ujpest—Haladás, Dorog—SzAC, Debrecen—Ferencváros, Szolnok—Erő, MTK—Győr, Kispest—Testvériség, Pereces—Vasas.

V. forduló: Testvériség—MTK, Győr—Szolnok, Erő—Debrecen, Ferencváros—Dorog, SzAC—Ujpest, Haladás—Szeged, Vasas—Kispest, Csepel—Pereces.

VI. forduló: Haladás—Csepel, Szeged—SzAC, Ujpest—Ferencváros, Dorog—Erő, Debrecen—Győr, Szolnok—Testvériség, MTK—Vasas, Kispest—Pereces.

VII. forduló: Testvériség—Debrecen, Győr—Dorog, Erő—Ujpest, Ferencváros—Szeged, SzAC—Haladás, Pereces—MTK, Vasas—Szolnok, Csepel—Kispest.

VIII. forduló: SzAC—Csepel, Haladás—Ferencváros, Szeged—Erő, Ujpest—Győr, Dorog—Testvériség, Debrecen—Vasas, Szolnok—Pereces, MTK—Kispest.

IX. forduló: Testvériség—Ujpest, Győr—Szeged, Erő—Haladás, Ferencváros—SzAC, Kispest—Szolnok, Pereces—Debrecen, Vasas—Dorog, Csepel—MTK.

X. forduló: Ferencváros—Csepel, SzAC—Erő, Haladás—Győr, Szeged—Testvériség, Ujpest—Vasas, Dorog—Pereces, Debrecen—Kispest, Szolnok—MTK.

— Hány munkása van a gyárnak?
— Összesen 368, ezek közül 77 bányász, a többi szakképzett gyármunkás, iparos és napszámos. Nekik köszönhetjük, hogy a felszabadulás után újra megindulhattunk. A fasiszta hadak elvonulása után szinte semmi sem maradt a telepen. Újra kellett kezdeni mindent. A derék bányászok és munkások éjjel nappal tettek és sok kintlódás, megerőltető munka után újra megindultunk.

— Mennyit termel naponta a gyár, milyen mennyiségű kész árut tud előállítani? — kérdezzük.

— Átlagosan 40–45 vasúti kocsi kész árut hagyja el az üzemet havonta. A múltban, amikor a gyár kevéssé felszereléssel és anyagokkal rendelkezett, a havi termelés gyakran elérte a 90–100 vagont is. Reméljük azonban, hogy az állam támogatásban fog részesíteni, szíjait és nyersanyagokat tudunk beszerezni, amilyen mennyiségben szükséges a cikkek előállításához. Ebben az esetben a gyár termelési arányait újra a kétszeresére tudnánk emelni, ami a vármegye lakosságának is, de az államnak is felmerülhetett hasznát járna.

Megtudjuk azt is, hogy a telepen rövidesen új iskolát építenek. Három tanteremmel rendelkeznek, akik az ifjúság demokratikus neveléséből is ki veszik a részüket. A Magyar Népi Szövetség szorgalmasan működik, kevés bányász van, aki ne volna tagja.

A bányászok mind lövéteket, vezetőjük is bányász. Testvéri egyetértésben dolgoznak, mert tudják, hogy minden csákányütésükkel, minden lapátnyi vaskövel a demokrácia építését segítik elő.

— Mi a kedvenc étel? — kérdezi mosolygva a gondnok, amikor búcsúzni készülnök.

— Palacsinta! — mondjuk mi is nevetve.

Átszalad a raktárba, s egy vasérc palacsintasütővel tér vissza.

— Fogadják el, szerkesztő úr, ez a szentkeresztbányai munkások ajándéka.

Megköszönjük a kedves emléket, mely búcsút veszünk a munkaszünetektől, s a lemenő nap sárgás sugaraiiban elindulunk Szentegyház faluba a gépkocsi-megállókhoz. Amikor a telepet elhagyjuk, este harangoznak a kesi templom főehér tornyában...

CSIKY JÓZSEF

Brassó Város Polgármesteri Hivatala
Erdészeti Hivatal

7580—1946 szám

Arverési hirdetmény

1946. szeptember 10-én délután 11 órai kezdettel a brassói polgármesteri hivatalban árverést tartanak az Apáca-erdőben levő 2000 méter bükk tűzfa és 1000 méter gerendafa részben történő megvásárlása tárgyában.

A feltételek megtekinthetők a városi erdészeti hivatalnál.

Brassóváros polgármesteri hivatala

* Sepsiszentgyörgyön hirdették eredeti kiadói hivatallal árákat Zeke László megyei megbízottunk vesz fel. Zöldespiac 10.

Brassói magyar választók! Még ma, 22-én felvételhetitek magatokat a választói névjegyzékbe

Astra Mozgóban Augusztus 22-től bemutatja

Simor Erzs, Kiss Manu, Apáthy Imre szereplésével

A látszat csal című remek magyar filmalkotást.

Főszerepben: Majmássy Miklós a híres filmcsillag.

Rendező: Cserépi László. Fényes Szabolcs zenéje.

WEISZFEILER TESTVÉREK

Piața Libertății No. 27. — Telefon 11-71.

Engros- és detailüzlet

mindennemű rövid- és kötöttáru, galanteri, illatáru nagyválasztékban.

Augusztus 23 megünneplése Brassóban

Az augusztus 23-iki ünnepek sorrendje:

Reggel fél nyolc órakor Te Deum a főterti ortodox templomban.

8 órakor népgyűlés a Tanácsház-téren. Fél 9 órakor felvonulás a Rezső-körúton, a Mesota gimnázium előtt levő díszmelyén előtt.

A MNSZ brassói szervezete felhívja a tagjai figyelmét, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az augusztus 23-iki ünnepeken. Gyülekezés reggel fél 8 órakor a székházban.

Kiutalták a csikszentmártoni kórház felszerelését

(Bukarest) A Magyar Népi Szövetség Bukaresti irodája közli: Az egészségügyi minisztérium a MNSZ közbenjárására engedélyezte a csikszentmártoni kórház kiutaltát és kiutalta teljes felszerelését. A bukaresti irodája közli: Az egészségügyi ügyi minisztérium 20 millió lej államsegélyt biztosított. Az összeg első részletét, tízmillió lejt, máris folyósították.

Szívünk mérhetetlen fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett jó feleség, édesanyja, anyós, nagyanya, gyermek, testvér, sógor és rokon

Szedlacsok Károlyné szül. Bedő Emma

életének 52-ik évében folyó hó 22-én hosszú és súlyos szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk holt tetemét folyó hó 23-án délután 5 órakor foglyuk örök nyugalomra helyezni, a Honvéd utcai 44 szám alatti gyászházba a magyar evangélikus temetőbe.

Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

Brassó, 1946. augusztus 21.

A gyászoló család.

APROHIRDETÉSEK

FOGLALKOZÁS

Fás szakma minden ágában jártas, több éves gyakorlati rendelkezéssel, sokoldalú kereskedelmi-értékesítési, mindhárom nyelvet jól bíró, fiatal, női tisztviselő, elhelyezkedne, lehetőleg Háromszéken. — Megkereséseket Bartha, Tg.-Mures, Andrei Marosann 47. címre kérek. 6658-f

Becsülettel, jóval, mindenekelőtt Bukarestba jó fizetéssel alkalmaznak. Cím a kiadói hivatallal. 66-9-f

A sepsiszentgyörgyi „Székely vendéglő” keres; szakácsnő, kézi lányt és csodálat. Jelenkezni lehet ugyanott. 6681-f

Filémunkát és horgolást vállalkoz. Cím a kiadói hivatallal. 6692-f

Szolgát 2 fő mellé jó fizetéssel keresek. Schlesinger Lajos, Brassó. Dr. Vasile Lukács 169. 6695-f

Kerékpárral rendelkező ifjút alkalmaz. A M. N. SZ. brassói szervezete. Brassó, Mester utca (Vlad Topa) 16. 6703-f

Ügyes kisalkalmazást alkalmaz. Cím a kiadói hivatallal. 6704-f

Nőtlen molnárság ki össe-kötött és visszavontas malomba volt alkalmazva, jobb segédi vagy kezelői állást keres. Salva megkeresést kér Ilyés József, Kriszta 138. 6707-f

Gyermeklányt keresek ason-naira. Kovács, Brassó, str. Brancoveanu 26. 6711-f

ADÁS - VÉTEL

Veszek hengeres ványolót, gyapjút és a fűtőgépet. Cím: Barkóczy, Székelyudvarhely. 6662-f

Egy 8 Ford kamion 3/4, tonnás kintő állapotban és egy 2 1/2, tonnás teherautó szintén kintő állapotban eladó. Megtekinthető: Brassó, Str. Argintarilor 2. 6678-f

Eladó: varrógép, karikahajós, majdnem új. Sepsiszentgyörgy, Lenin u. 117. 6682-f

Eladó olcsó áron egy kettős-mélyes szalon. — Megtekinthető Str. Goga Octavian (Szálló-utca) 25 sz. 6683-f

Két rend asztalos szerszám sürgősen eladó. Gálicics János. Csikszentmárton, Rákóczi u. 8. 6583-f

1180 Máv. cséplőgép eladó. Üzemképes. Cím a kiadói hivatallal. 6699-f

Egy 7-5 lóerős egyenáramú villanyhajtó motort elcsérelném egy 4-5 lóerős, szintén egyenáramúval. Ugyanott egy géphajtásos hűsárú eladó, Sepsiszentgyörgy Lenin ut 64. 6700-f

Egy komplett fény háló eladó. Megtekinthető délután 6—7. Alexandru Muresan. Brassó, Alexandru cel Bun 5. 6707-f

Nagy értékű hűtőkereszt keresek megvételre. Metallo, Brassó, Hosszú utca 188. 6709-f

Kovácsfűvő ciliendalaku elő-rangu borból, kovács furógép, párhuzamos satuk és egyéb szerszámok eladók. Metallo, Brassó, Str. Lungă 188. 6710-f

Férfi biciklit és egy motor kerekpárt veszek. Brassó, Vasut utca 36. Tözsde. 6712-f

Keresek 6—10 H. P. petró-leum motor bérbe, vagy megvételre malomba. Kaller, S. R. Costei 24. 6713-f

Favágómotort keresek megvételre. Kaller Brassó, Str. Costei 24. Bolgármező. 6714-f

Eladó egy ottvigeitőlés pumpa borvíz kúthoz, egy 50 literes reálat és falálak. Brassó, Octavian Goga 18. 6715-f

Eladó főzőkályha, egy leres és egy csimavarrógép. Brassó, Str. Murasilor 27. 6716-f

Járakát (Gehschule) és gyermekhamot jó állapotban veszek. Telefon 24-89, délután 8-10-ig Brassó. 6719-f

KERESKEDELEM-IPAR

Ingyen közvetített házak, villák és telkek eladhat Brassóban. A tulajdonos urak forduljanak bizalommal „Argus” közvetítőihoz. Brassó, „Korona”-a-6-10-10-10. Telef. 39-08. 6705-f

INGATLAN

Falusi belsőleg nagy gyümölcsös Sepsiszentgyörgy közelében eladó. Megbízott dr. Kovács-nai Gábor ügyvéd Sepsiszentgyörgy. 6544-f

Sepsiszentgyörgyön eladó 2 holdas termő gyümölcsös vidéken. Cím: Mihály Zoltán kereskedő. Sft. Gheorghe. 6722-f

Eladó ház, Anton Kovács utca 15 szám (T. Mihály). Erdőkölődi Szabó vendéglő, Hosszú-falu, Köpe Sándor-nál. 6725-f

BÉRLET

A Brassói Együttműködési Szakszervezet, Brassó, Brancoveanu u. 1. szám, szana elrakozás részére színt keresnek. 6718-f

VEGYES

A zernesti Letea üzem keres kb. 2000 vagon tűzifát. Ekonomát részére vásárolni szíri, szalonat és élelmet, esetleg papírral cserélni. Ajánlatokat kér a zernesti üzemhez betorjeslen. 6123-f

AZ ASZÁLY CSATÁJA

Szinte elképzelhető mennyi gonosz rosszindulat lakozik a demokratikus fejlődés megátalkodott ellenségeinek sötét lelkében. Gyűlölködésük olykor átszakítja a józan ész szabta gátakat is s dühtől jatekozva vagdosnak minden irányban Don Quihote-módra. Erőlködésük, hogy befektessék a jelenlegi rendszert s minden bajért a kormányt tegyék felelőssé, nevétségbe fullad.

Itt van mindjárt a szörnyű elemi csapás: a szárazság kérdése. Minden becsülhető és józan embernek elszorult a szíve, ha végigtekint a kiszáradt kukoricaföldeken, a kopár-sárgává égett legelőkön, a hervadó lombu erdőségeken, kiszáradt patakokon, s főleg a bajsütötta emberek csüggedt kétségbeesése láttán. Mely rokonszenvet, önkéntelenül felébredő segíteni-akarást vált ki ez az első pillanatra valóban vigasztalan kép, ami mögött az életség settenkedő árnyéka érezhető meg. Bizony nagy baj ez, de ha már így adódott, kénytelenek vagyunk a helyzetet elfogadni és bátran szembenézni vele.

Természetes volna tehát, ha itt, ahol az ember áll a természet hatalmával szemben, mindenki csak a leküzdhető bajt, a szerencsétlenséget látja s csak egyféleképpen: az emberi együvértartozás szemszögéből ítéli meg a dolgokat, azon töprengve, mennyiben lehetne szenvedő embertársain és a pusztulásra kárhozott javakon segíteni. Mondom: ez volna a természetes és becsülhető magatartás.

Am a reakció táborában nem ez történik. Sőt. Mint többen is mesélik, már-már olybá tűnik, hogy bizonyos rétegek és érdekcsoportok kézzörögöl elégedettséggel fogadják az aszálysújtotta vidékekről érkező rossz híreket, mondva: „na most a híres Groza-kormány alaposan benne van a pácban”, vagy pedig „lesz most ám nemulass, a népek felnyitották a szemét, most azt is elvárja, hogy enni adjanak neki”. Ilyen és ehhez hasonló hangok hangzanak. Sőt már olyanról is hallottunk, hogy valaki a szárazságot a kormányzati rendszert teszi felelőssé, azt bizonygatva valamilyen ködös állásponttal, hogy ize az ég csatornái is eldugultak, a bünbeesők előtt, akik felosztották a más földjét... Ám a föld csak annak terem, akit az megillet (?).

Csupa kaján örvendezés, gonosz félrevezető szándék, az emberek való megfélemlítés mindenfelé. Van tehát egy réteg, amely szövetséges társat keres a szárazságban gondolván, hogy ennek a félelmetes árnyának a segítségével a haladás eszményén épülő népi demokráciát földre teperheti.

Csikban is az emberek körül ott settenkedő reakció a pillanatnyi elbusulást és csüggedtséget használja ki, hogy a maga malmára hajtsa a vizet — a vizet, amit még a szárazság hagyott. Eg az erdő, pusztul a vagyonunk — hadd érjen, ha nem úgy lett, ahogy szeretnénk volna: harsogja a reakció s lebeszéli az embereket, hogy kimenjenek elotlani a tűzvészeket. Arról viszont nem beszél, hogy aránylag kis munkával most milliós és milliárdos értékeket menthetünk meg, viszont ha kigyult erdőt sorsára bizzuk, akkor a tűzkárt nemcsak most, hanem hosszú évek nyomorúságával fizetjük.

Hasonló tünet észlelhető a kukoricatermő lapályos vidékeken. Itt is arra bujtoznak, hogy a kárvalott ember hagyjon félbe minden munkát, hadd rothadjon a megsárgult kukoricaszár az itt-ott látható apró és nyomorék csövekkel a földben. Ugyanez a gonosz szándék sugallja, hogy az állatokon bármily áron tud kell adni, ahelyett, hogy először minden lehetőséget kihasználva az állattartó gazda a megmentésére.

Bármennyire tehetetlen is az ember az elemi csapásokkal szemben, különösen, ha annyi más szerencsétlenség után szakad rá a baj, mindig meg van a módja és az útja, hogy a nyomasztó helyzeten segítsen. Ez a segítség természetesen csak intézményes lehet: sem néhány ember, sem a község, sem a megye nem segíthet önmagán. Itt az egész országra kiterjedő tervszerű segítségnyújtásról van szó, hogy a sokféle baj és feladat, ami tüzes égből szakad ránk, leküzdhető, elrendezhető legyen.

dezhető legyen.

Bizony jobb lett volna — különösen a háborús nélkülözések és pusztulások, a múlt évi aszály után — ha ebben az évben bőven termett volna minden. Különösen kívánhatta ezt kormányunk, amelynek ezernyi újabb és újabb bajt kellett leküzdnie, hogy mielőbb a béke és a virágzás útjára vezesse az országot. Ha ez nem így történt és az immár második éve jelentkező aszály keresztülhúzza a számitásokat, újabb nehézségeket teremtve — ez nem jelentheti azt, hogy fel kell adni a harcot. Ellenkezőleg csak erősíti a küzdő kedvet, acélosítja az akaratot. Így válik majd a demokratikus tett és cselekvés olyan megingathatatlaná, amivel semmiféle akadály nem dacolhat.

A Groza-kormány tehát ezúttal is teljes lendülettel látott hozzá a nehéz helyzet megoldásához. A kitűnő mezőgazdasági szaktudós és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakember: Sávulescu földművelésügyi miniszter áll a bajhajtott vidékek megmentésére alakított nagyszabású gépezet élén. Vezérkarával már el is készítette a haditervet az aszály elleni csatában. Ez a terv a szükségletekhez mérten még jelentősen módosulhat, hiszen a jó hadvezérnek is a harcászatban az előadandó helyzethez kell terveit és elképzeléseit módosítania.

Mindenestre a nehéz helyzetbe jutott megyék népe nem marad magára és a Groza kormány minden lehetőséget, sőt még annál is többet elkövet a bajok enyhítésére.

Szentkeresztbánya a székely bányáipar büszkesége

Látogatás a vashánya mélyében és a gyártelepen, melyet a munkásakarat teremtetett ujjá

(Szentkeresztbánya. a N. E. tudósítójától.) Még alszik a székely anyaváros, amikor a társasgépkecski elindul a csiki tájak felé. Álmos utasok bóbiskolnak a rozoga üléseken, a kocsi hátulsó sarkában székely asszonyok szundítanak.

Alig hagyjuk el a várost, újra házak között szalad a gépkecski. Aztán egymás után következnek a többi faluk: Fenyéd, Márfalva, A Cékend tetőn szemünkbe kacagnak a felkelő nap bágyadt sugarai a foszlányos, rongyos bárányfelhők mögött. Aztán következik Homoródfürdő.

Kápolnafaluban már élet van, éppen a csordát hajtják, amikor a megállóhoz érünk. A sovány állatok éhes lassúsággal ballagnak a legelő felé, némelyik lustán odasúrolja hátát a gépkecski szürke, poros oldalához. Csak pár perc, és máris indulunk tovább.

A térképen a következő falu nevét olvassuk: Szentgyörgyvárszék. Kétszáz méter magasságban vagyunk a tenger szintje felett, a határon csak kevés tarló látni, burgonya- és répaföldek terülnek el a sudár fenyők üde árnyékában. A megállónál még körülnézünk egy keveset, aztán a poros úton elindulunk Szentkeresztbányára a vastelep felé.

A Kishomoród tiszta vizében apró halak mesélkednek a napsugarakkal, lennebb kacsasereg fürdik, a hídnál, egy vízfűrész mellett juhokat itat a pásztor. A patak völgyében egymásután sorakoznak a szentkeresztbányai kicsi munkásházak, s pár lépés után szemünk elé tárul a székelyek büszkesége: a vassfeldolgozó üzem füstös épülete.

A bánya irodájában a gondnok fogad. A legnagyobb készséggel áll a rendelkezésünkre. Első kérdésünk: adjon alkalmat, hogy megnézhessük a bányatelepet és beszélgethessünk a székely bányászokkal.

Csög Sándor ajánlkozik kísérőnek, s rövid pihenő után elindulunk a keskeny erdei ösvényen a tárnák felé.

Borvízforrások, posztóványolók...

A patak mentén borvízforrások sorakoznak, s mivel nagy a meleg, valamennyi kut vizéből iszunk. Társaságunkban lévő bányász testvérünk papírból eszét készíti, s így hamar oltjuk szomjunkt.

A völgyben, évszázados fenyők aljában, apró házacskák húzódnak meg szerényen. — Posztóványolók vannak itt a völgyben, állandóan dobognak, döngöttek, s a borvízfürdőt ezért Dobogófürdőnek nevezik — világosít fel a vezetőnk.

Pár kilométeres gyaloglás után, a perzselő napsugarak zuhatagában, érjük el az első bányamunkásokat. Ketten dolgoznak csak, új tárnát kezdenek. Itt még nincs sok látvány.

A hidon túl felülünk a vaspörkölő, s szemben, az óriási hegy oldalában feketén néz le reánk egy kihalt tárna bejárata. A vaspörkölőnél serény munka folyik. Harisnyás székely emberek és legények tolják a csilléket, lapátolják a sulyos, vasércet tartalmazó kődarabokat. Lázár János, bányamunkás, az üzemvezető fiatal, mozgékony helyettese siet előnkbe.

— Jó szerencsét! — köszönt vidáman.

Bemutatózunk, s megmondjuk a jövőbelünk célját: a bányát szeretnénk megtekinteni. Mosolyog, s csak ennyit mond: — Azt lehet...

Megmagyarázza, hogy a vasércet tartalmazó követ, mielőtt az olvasztóba vinnék, itt kemencékbe rakják s faszénporral kiegészítik az idegen anyagokat. Így a vasérckövek mennek csak az olvasztóba.

— No, akkor menjünk a lámpákért — adja meg a jelt az indulásra. Az irodából két bányászlámpa kerül elő. Figyelmeztet, hogy hagyjuk kint a kabátunkat, mert bent is meleg van.

Fakereszték a tárnabejárat mellett

A tárna bejáratától jobbra karesu fakereszték sorakoznak, bányásztemető. Névtelen, virágtalan, kopasz sírhantok ezek, s mindenik egy-egy dolgozó, szorgalmas munkáséletet takar.

Felkanaszkodunk a meredek hegyponon a tárna bejáratához. Gyufa sercen s a kezünkben lévő bányászlámpa ives mecseke pisllakolni kezd. Még egy pillantás a völgyben elterülő munkatelenre és aztán... dobogó szívvel, lassan elindulunk egy új világba a tárnák kigyvő, rejtélyes útján.

Meggörbült háttal, egyenes lépésekkel rójuk a tárna vízenyős ösvényét, fejük felett meg-megroton a bányakötés vastag gerendája. Kétszáz ölnyi mélységben járunk már, elérjük az első gurítót, melyen át leöntik a felső fiók-tárnából a kitermelt vasércet.

A gurítótól pár lépést teszünk csak, s elérjük a föld mélyében dolgozó munkások első csoportját. Két öregedő bányász alakja bontakozik ki a pillogató bányászlámpa fényénél.

— Jó szerencsét!

Kölesönsözés után beszélgetni kezdünk.

— Ahol most vagyunk, ez a Gusztáv-tárna — kapjuk a felvilágosítást — jó volna, ha felmennénk a Buglya-bányába, ott aztán van némiálól éppen elég...

Megköszönjük az utbaigazítást s újra elindulunk. Most már lassabban haladunk, mert egyre alacsonyabb és szűkebb lesz a tárna bejárata. Egy omladós helyen megállunk.

A Buglya-bányában folyik a munka

— Nem veszélyes ez az omlás? — kérdezzük kissé félénken a vezetőnk.

— Ha felül kezd suvadni, nem erőst veszélyes, csak éppen újra kell kötni. Az a veszélyes, ha oldalban kezd hullani, vaj ahogy mű mondjuk: hullatni...

Egy gurító mellett felkapaszkodunk. Keskeny, szoros az út, csak mászva, csuszva jutunk fennebb, de így is csak gyenge lassúsággal. Nagy üregbe jutunk, hatan dolgoznak itt, öreg, fiatal, vegyesen.

— Naponta egy embő 1 csille követ tud kivetni — magyarázza Gábor István lövőeti bányász. Huszonkét éve dolgozik a föld hasában, 7 gyermek édesapja.

— Legjobb a barna kő, 80—85 százaléban tartalmaz vasércet, a szürke, fehére már egy csépett gyengébb, de azért

tése érdekében. Ha kell azoknak a rovasára is, akiket a véletlen szerencse megkímélt az aszálytól és így előnyös helyzetbe kerültek. Nemcsak emberi tápláléklról történik gondoskodás, hanem az állatállomány megmentéséről is. Akik Sávulescu miniszter minapi sajtónyilatkozatát olvasták láthatják, hogy nem merev, irodaszerű elképzelésekről van szó, hanem rugalmas, gyakorlatilag alkalmazható tervről, amely minden lehetőséget igénybe vesz és felhasznál a segítségnyújtás hatályosságának biztosítására.

Az aszály borzalmas ellenség különösen ma amikor a háború alaposan megsarcolta a gazdasági erőket. Am nincs olyan félelmetes ellenség, amelyet szilárd akaratral le ne lehetne győzni.

Hiába keresnek a nép ellenségei fegyvertársat a bajokozó elemekben: az aszály csatája csak a nép, a haladószelemű demokrácia javára dölhet el!

— rács

az es jó. Csak a levegő nem nagyon használ. A legtöbb bányász tudóját kap, mert itt lenn a földben kicsi az oxigén.

Egy másik termelőhelyen le is ülünk, fardatnak vagyunk.

— Ennél mélyebbre már nem erőst kerülnek — mondja a legény — itt a legmélyebb a tárna, hétszázötven méterre van a föld kijáratától.

Dohánnyal kínálnak. A kék füstkarikák függőlegesen szállnak a levegőbe.

— Bizony, itt lenn a földben nincs külmbség embő s embő között — tőri meg vezetőnk a mélységes csendet — mind egyformák, mind munkások vagyunk...

Elbuszítunk a kicsi bányászcsoporthól. Felettünk csille szalad, remeg a föld, s mintha mennydörgés lenne, dörömböl, zakatol a kicsi vasköcsi...

Régi sinvasakból — eke, kapa, ásó...

Összeszűkült szempillával, elszibadt lábbal érünk újra ki a napvilágra. Megköszönjük a derék bányász vezetőnknek az utbaigazításait, s most már gyors lépésekkel megyünk vissza a szentkeresztbányai gyártelepre. Utközben megnézzük a patak melletti hámost. Használhatatlan sındarabokból ekevasat, kapát, ásót, kerékvasat kovácsolnak itt a víz segítségével. Egy három naponta 10 darab ekevasat tud előállítani.

A telepen, a gyárban üzemzavar van, áll a munka. Csak az álló gépeket láthatjuk, de ez is elég érdekességet nyújt az ismeretlen, idegen nézőnek. A nagy olvasztókemenék még izzanak a melegtől, a gépházban példás rend, tisztaság uralkodik.

A gyár gondnoka végigvezet az egész gyártelepen. Megnézzük a raktárakat. Üstök, sulyok, kályhaalkatrészek, lábasok, fazakak sorakoznak szép rendben a polconkon.

— Mintegy 160 millió értékű gyártmányunk van raktáron, de mivel a piac erősen gyenge, kevés reményünk van egyelőre az eladásra.

Egyik sarokban tengelykerék, perselyek, forrasztópálcák seregét látjuk. Átme gyünk az öntvénytisztítóba. Ide hozzák az öntőedőből az árut, közsorúkkal, reszelőkkel s drótkéfékkel letisztítják és eladásra alkalmassá teszik. Az elosztást a szállító osztály végzi.

A nikkelező nem működik.

A műhelyeknek szíjazatra van szükségük

— A felső műhelyeinket nem tudjuk üzembe helyezni, mert nincsen szíjazatunk, s ha az államtól nem kapunk támogatást, kevés reményünk van, hogy a saját erőnkől üzembe tudjuk helyezni.

A gyár sarkában hatalmas rakás nyersvasat találunk.

— A szentkeresztbányai vasércnek olyan nagy a szilícium tartalma és annyira szivós vas, hogy a svédvel is vetekszik — magyarázza a gondnok.

Újra az irodában ülünk.

(Folytatás a 6-ik oldalon)

GYUJTOGATÓK

A vizsgálat még ugyan nem állapította meg, de makacsul tartja magát a közhitel, hogy a Brassó fölött emelkedő Cenk erdőségét bűnös kezek gyújtották fel.

A közvélemény nem tud megnyugodni abban, hogy csupa véletlenek sorozata légyen a romániai egyik legnagyobb térképészeti intézetét elpusztító tűzvész, a Teutsch féle vasgyár öntődéjének márnapi porráégetése, a még most is lángoló brassói Pojána és végül ez a szörnyű tűzijáték, amely hétfőn este egyenesen a város szívének tört s akár egy támadó ék: váratlan és döntő csapást akar mérni az aszfálytól amugyis kábultán lihegő emberi településre.

Az emberek nem hajlandók elhinni, hogy mindeme szörnyű elemi csapás mögött az önmagára hagyott természet felelősen és ártalmas játszadozása rejtezködjék, mert igen jól tudják, hogy erdők, házak és műhelyek nem szoktak csak úgy maguktól meggyulladni.

Mégsem szabad azonban mindenestől átadni magunkat a gyanakvásnak és a vakremülletnek. Ne engedjük elhatárolni magunkat a romániai magyar egyházak felelősen az ártó hiedelmektől, hogy minden borkorban elszánt gyújtogatók ünek, akik készek csóvát vetni épületeinkre, raktárainkra, és vételeinkre. Nem minden ember elszánt gyújtogató.

De csakugyan vannak elszánt gyújtogatók s ezeket le kell fejeznünk. Le is fogjuk fejezni őket s elnyerik méltó büntetésüket.

Rajtuk kívül azonban van még egy csoport gyújtogató, aki magát nem is képzei annak, de mégis kártekon és veszedelmes, mert gondatlanságával éppen úgy előidézi a veszélyt, mint a tüzesóvát hajigáló gonosztevő.

A Cenk kigyulladásának éjszakáján az utcán álldogáló bűnös járókelők között nem egyszer felfedeztük az olyan dohánnyosokat, akik még most is, a szélvész gyorsaságával a város felé törtető fenyegető tűzvész színe előtt is gondatlannul a lehullott száraz levelek közé, a kiszikadt fitorzsák közé hajították a még égő cigarettacsonkolt s csak akkor igyekeztek kapkodva eltáposni, amikor a felháborodott emberek nem éppen szelíd kifejezésekkel figyelmeztették őket feneketlen ostobaságukra.

Ezek az emberek is gyújtogatók. Egy könnyelműen elhajított szivarvég, egy könnyelműen elhajított sző a végzetet idézheti fel — rendszerint nem a vigyázatlanok, hanem a tüzezrek, százezrek, népmilliók fejére. A valódi gonosztevők, a kiaszott bokrok mögött lappangó csóvás gonosztevők pedig a markukba nevetnek, mert pokolbeli terveik végrehajtásánál sehol sem bukkanhatnak ennél jobb segítőkre.

Figyelmeztetnünk kell ezeket a vigyázatlanokat. Hiszen itt, szemünk láttára dobálják el naponta égó gyufákat és égő cigarettacsonkjaikat, fülnök hallatára hajítják szerte perzselő szavalkat és romboló igéket. Ezek azok az öntudatlan gonosztevők, akik tréfálva emlékeznek meg ezek és ezek erőfeszítéséről, amikor ezek a vész akarják eldávatozni felőlünk. Ezek azok a tudatos rosszakarók, akik még a közvetlen veszély pillanatában is éket szeretnének verni ember és ember, katona és munkás, magyar és román közé.

Figyelmeztetnünk kell őket. De ha másképp nem megy, ezeket is oda kell ültetnünk a szegénypadra a valódi gonosztevőkkel, a csóvás gyújtogatókkal együtt s kemény kézzel kell megintani őket arra, hogy építő szándékaik eredményeit nem az ő csóvák és úszkeik prédájául hoztuk létre.

Mikor Brassó felett kigyulladt a Cenk s a meredek hegyvájatokban szörnyű gyorsasággal aláördülő zsarátnok-folyamok már-már elértek a város hetek óta víz nélkül szikollódó házait, akkor a gyárak borzongató kúrtjéire, a vasuti mozdonyok elnyújtott sípolására elősiető elszánt munkástömegek állították szembe szilaj bátorúságukat a vak veszedelemmel. Brassó öntudatos munkástömegei forgatták a lapátot, suhogtatták a fejszét és vágták

Kivogató a lelkészek táborba szállására

Ista: Szöcs Endre, református lelkész

„Légy erős, sőt legyünk bátrak mindnyájan a mi népünkért és a mi Istenünk városaiért, az Ur pedig cselekedje azt, ami neki tetszik”, — így szólott Jóab testvéréhez: Abisaihoz, Dávid király idejében, az ammoniták elleni táborba szálláskor. (1. Krónika 10:13.)

Evezredes multból hangzik felénk ez a szentírás idézet és ma is komoly mondanivalója van. Senki sem térhet napirendre felette. Elsősorban hozzánk: lelkészekhez, akik öröklődő adatumk, szól ez az íge és azt mondja: tegyünk meg mindent, amit megtehetünk, népünkért, teljesítsük mindazt maradvéktafanul, ami — mint emberekre — reánk tartozik, a többi pedig bizzuk Istenre! Egyetlen lelkész sem zárkózhat ki, semmiféle címen sem, a teljesítése előtt. Ezt nem lehet meg nem hallani és meg nem tartani.

Isten akarata és népünk megbízása alapján kell hivatásunkat betöltenünk. Vállalunk kell föltétlenül itt és most az előttünk álló feladatokat, amiket a fenti íge nyomán a romániai magyar egyházak lelkészei számra röviden így fogalmaznak meg: Légy erős romániai magyar lelkész, sőt legyünk bátrak mindnyájan mi romániai magyar lelkészek a mi magyar népünkért és a mi magyar egyházainkért, az Ur pedig cselekedje azt, ami neki tetszik!

Legyen erős a romániai magyar lelkész magyar népünkért!

Mindenekelőtt, ha igazi magyar ember, ismerje meg a magyar nép tragédiáját és mai problémáit, mint saját tragédiáját és saját problémáit. Ismerje el, hogy mindnyájunk ügye, az ő ügye is, közös ügyünk a romániai magyar nemzetiségi sors. Lásd meg, hogy mint nemzetiség, politikai, gazdasági, kulturális, sőt egyházi téren is, elnyomtatásban élünk és még most is állandó küzdelmet kell folytatnunk folszabadulásunkért: nemzeti jogegyenlőségünkért, aminek a lehetősége meg van, s amit csupán csak ki kell teljesítenünk. Ezért a harcot, a népünk minden rétegét: földművest, munkást, értelmiségit, pártállásra, vallásra, és nemre való tekintet nélkül összefogva egyetlen magyar demokratikus szervezetünk: a Magyar Népi Szövetség vízi harcos elődjéhez méltó módon. E harcban a román demokrácia szövetségünk és mindenben jóakarattal támogat.

Ez a helyzet. Ezt minden józanul gondolkodó magyar embernek — a magyar lelkésznek is — be kell látnia. Ez a valóság. Aztán döntenie kell, hogy ilyen körülmények között vállalja-e mindazt, ami nemzetiségi vonalon, mint magyar értelmiségire — lelkészre tartozik? teljesíti-e a szentírás íge parancsát? táborba száll-e, mint Jóab és Abisai, a néppel a népért? van-e ereje? van-e bátorsága kiállni népünkért? felveszi-e a harcot, — a külső-belső ellenséggel: a reakcióval szemben, — népünk egyenjogúsága, gazdasági fejlődése, kulturális felemelkedése és vallásszabadsága érdekében?

Ezekre a kérdésekre vár ma feleletet magyar népünk magyar lelkészeitől. A feleletadás előtt pedig nem lehet kitérni. Nem lehet huzódzni, szabadkozni, a megsértődöttet adni, busmagyarkodni, esodára várni politikamentességre hivatkozni. Romániai magyar népünk harcban van

nemzetiségi jogaiért és ezt nem nézheti télenül egyetlen olyan magyar lelkész sem, aki magyar népet igazán szereti. Itt az alkalom, hogy mindenki megmutathassa népünk iránti szeretét, és szolgálatkészségét. Itt az idő, hogy mindenki döntson, álljon be a haladó értelmiségiek sorába és hűséggel végezze a reáharuló feladatokat ott, ahová állították. A küzdelem saját magunk és népünk jövőjéért megalkuvás nélkül folyik és ebben a lelkésznek is — ha csak nemzetiségét és népet nem tagadja meg — részt kell vennie. Népünk hívó hangja ma még halk. Holnap már erősebb lesz, mert jön a választás: a nagy mérkőzés. E napnak pedig minden igazi magyar lelkész a népe mellett munkában kell találnia. A teljes magyar népi egység kialakítása nélkül nem biztosíthatjuk az eddig kivívott jogainkat.

E téren igen sokat tehet a lelkész városban, de különösen falun. Aki pedig sokat tehet, attól sok is váratik. Ezért tekint ma mindenki fokozottabb figyelemmel a lelkész felé. Jelentősége arányában kell a kötelességteljesítésből kivennie részét, mert felelőssége is ugyanolyan mérvű lesz és ez alól felmentést senki sem kaphat. Népünk olyan mértékben fogja szeretni, ahogy megvetni, ahogy őt szerette a lelkész.

Legyünk bátrak mindnyájan mi romániai magyar lelkészek a mi népünkért. Ne engedjük, hogy a felekezetiesskedés éket verjen magyar és magyar közé és megbontsa vagy gyengítse sorainkat. A közös nagy cél: magyar népi egységünk s nemzetiségi küzdelmünk lebegjen a szemünk előtt. Így egységes lesz fellépésünk és biztos a győzelemünk. Ellenkező esetben a kudarcért a felelősséget a felekezetiesskedőknek kell hordozniok. Felekezeti különbség nélkül, álljunk ki bátran magyar népünkért, ami minden magyar embernek becsületbeli kötelessége. anélkül azonban, hogy a velünk együttélő népek, elsősorban a román nép igazságos törekvéseit támadjuk, vagy sértenék. Utunk és harcunk a népek testvériségére vezet és senki sem mondhatja, hogy ez nem lehet Isten akarata és senki el nem vitathatja, hogy ennek a megvalósításához a magyar lelkész hozzá nem járulhatna.

Legyen erős a magyar lelkész magyar egyházaiért!

Erre is kötelezi az idézett szentírás íge! Különösen ma, amikor külsőleg és belsőleg is válságos helyzetbe jutott az egyház. Minden öntudatos lelkésznek be kell látnia, hogy egyházainkat — a háborúkozta anyagi károkról nem is szólva — külsőleg olyan arányban rázkodtatták meg a lezajlott világtörténeti események, amilyen szoros kapcsolatban voltak a megsemmisült politikai rendszerrel vagy amennyiben az egyház igazi céljától eltértek és világi hatalomra törekedtek. Belsőleg pedig, amilyen mértékben megfeledeztek a krisztusi szeretet hirdetésétől és szolgálatáról avagy lelkészek eltávolodtak. Most komoly önvizsgálatot kell tartanunk, fel kell számolnunk a mult hibáit és sikrá kell szállnunk egyházainkért. A feladatok nagyságát látva nem szabadhatunk meg, sem el nem keseredhetünk, de nem is féltékenkedhetünk, ha szerefjeli egyházunkat és az drága nekünk. A mostani idők próbáteleire éppenséggel szükségünk volt.

a sziszegő zsarátnok.

Mertők azok, akik a közveszély pillanatában tévedhetetlenül megérzik a pillanat parancsát s ásóval, csákánnyal, kaszával, ha kell: pusztá öklükkel is felelnek a küzdelmet a mindnyájunkat fenyegető vésszel.

Mikor ezeket a sorokat írjuk, a Cenk még változatlanul ég. Füstjét, paraszát a környékentől kék ég alatt lihegő szomjas és száraz város felé hordja a szél. A látszólag érintetlen területek alattajában is lappanghat már a szikra, vagy a kilobbanó úszók. A gonosztevők, a gyújtogatók ott leselekedhetnek mindenütt.

De a város mégis nyugodt. A város mégis bizakodó.

Munkások örökönek fölötté.

hogy azok tisztábbításra és fokozottabb munkára, egyházaink külső és belső megújulására sarkalljanak bennünket.

Valljuk meg őszintén, hogy egyházaink nem hirdették elég határozottan a krisztusi törvényt: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!” és nem tartották meg e parancsokat megalkuvás nélkül. Sőt évtizedeken át küzdöttek a munkásság szociális mozgalmai ellen, amelyek pedig a világ szerencsétlensége; a társadalmi igazságtalanság, elnyomás és kizsákmányolás ellen, az emberibb életért harcoltak.

Ezzel kapcsolatban Várhelyi János ref. püspök „Az egyház és a mai idők kérdései” c. könyvében ezt mondja: „Bizony el kell ismernünk és bűnbánattal kell elfogadnunk, hogy a tömegek elfordulása sok részben az egyház számára éppen ezt az elmarasztaltatást, azt jelenti, hogy Krisztus egyházai nem tettek eleget mind, és minden helyen ennek a követelménynek és nem állottak elég őszinté határozottsággal a kapitalista társadalmi rend visszaéléseivel szemben a jogos igények kielégítését követelő és sürgető tömegek mellé. Az egyháznak nemcsak azt kell hirdetnie, hogy enyém a hit, de azt is, hogy enyém a szeretet és a szeretet következményének igazságát tevő ítélet mondasát mindenkiél szemben egyforma bátorsággal kell képviselnie és hangoztatnia.”

Az egyház nem ostromozhatja az emberi jogokért, az igazságos fizetésért avagy a földért harcoló munkástömegeket, hanem melléjük kell állania, különben a krisztusi törvény megrontója és megfétetése nem kerülheti el. Hirdetnie kell a szociális igazságot és segítenie annak győzelmét. Fel kell vennie a harcot Krisztus és a szeretet nevében az emberi önzés, telhetetlenség, kapzsiság, a bűnös gazdagság, a munkátalanság, a pénz imádata ellen, amit a Szentírás mammonizmusnak nevez. Teológainknak ki kell dolgozniok a biblia szociológiát s lelkészeinknek igehirdetésükben meg kell szólaltatniok a Biblia és az egyház szociális üzenetét. Az e téren elkövetett mulasztásokat sürgősen helyre kell hoznunk. Hatalmas munka és rendkívüli nemes feladat vár itt reánk. Sok az aratni való, de a munkás kevés! Munkára fel azért!

Ma mindenfelé vezető egyházi férfiak emelik fel szavukat a szociális igazság és béke megteremtéséért. Mind több és több lesz a szociális lelkiismerettel telt lelkészek száma. Mind határozottabb lesz az egyház szociális szolgálata és kezdnek kialakulni a gyakorlati kereszténységgel való egyház körvonala.

Lassan megtelevenedik Bálint-pap, Lőrincz-pap, Medgyesi Pál alakja. Egyre gyakrabban gondolunk Babos Sándor ref. lelkészre, aki még 1928-ban ki merie mondani Lupényben a munkát és kenyeret kérő, de a Maniu nemzeti parasztpárti kormány által lemeszárolt munkások holttetését fölött az igazságot: „kenyeret kértetek és gyótyt kaptatok!” amiért első fokon 10 évi börtönbüntetést kapott volt.

A mai idők a lelkészekből bátor kiállást várnak egyházukért — népünk hívó tömegeiért — hogy Isten dicsőségét, anyaszentegyházunk megújulását és fennmaradását és egész magyar népünk javát szolgálhassák. Mondja ki tehát ma minden lelkész bátran a krisztusi igazságot: a szeretetet, vállalja annak szolgálatát s ilyen módon szálljon táborba Krisztusért és egyházaiért, mert amilyen mértékben ezt cselekszi, olyan mértékben szereti csak Istent és egyházát.

S még egyet, a szeretet hirdetését és szolgálatát nemcsak a szociális békét, hanem a fagyúöllet kiűztését, a népek közötti testvériség kialakulását is munkálja, ami Isten akarata s Krisztus egyházának feladata. „Nincs zsidó, sem görög, nincs szolg, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztusban” — mondja Pál apostol. Ez a krisztusi szeretetből fakadó egyenlőség és szabadság. Ha ezt állhatatosan hirdeti és munkálja a lelkész, akkor mindent megtett, ami reá tartozott és ami töle tellett.